

SECOND YEAR

Kerala Board Question Paper 2023

[Download PDF
aglasem.com](https://aglasem.com)

Reg. No. :

Name :

SY-518

SECOND YEAR HIGHER SECONDARY EXAMINATION, MARCH 2023

Part – III

Time : 2½ Hours

SANSKRIT SAHITYA

Cool-off time : 15 Minutes

(Optional)

Maximum : 80 Scores

निर्देशा :

- 15 निमेषाः समाश्वाससमयः । प्रश्नान् पठितुम् इच्छानुसारं चयितुम्, उत्तराणि क्रमीकर्तुं च अयं समयः उपयोक्तव्यः ।
- प्रश्नस्य निर्देशान् सश्रद्धं पठित्वा अवगम्य च उत्तराणि लेखनीयानि ।
- प्रश्नानाम् अङ्काः तत्र तत्र दत्ताः । उत्तरलेखनाय समयः अङ्काः च परिगणनीयाः ।

നിർദ്ദേശങ്ങൾ :

- 15 മിനിറ്റ് സമാശ്വാസ സമയമാണ്. ഈ സമയം ചോദ്യങ്ങൾ വായിക്കുന്നതിനും ഇഷ്ടമുള്ള ചോദ്യങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനും ഉത്തരങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യാനും ഉപയോഗിക്കാം.
- ഓരോ ചോദ്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിർദ്ദേശങ്ങൾ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം വായിച്ചു മനസ്സിലാക്കിയ ശേഷം ഉത്തരമെഴുതുക.
- ഓരോ ചോദ്യത്തിനുമുള്ള സ്കോർ അതോടൊപ്പം നൽകിയിരിക്കുന്നു. ഉത്തരമെഴുതുമ്പോൾ സമയവും സ്കോറും പരിഗണിക്കണം.

1-8 പ്രश्നാനാമുത്തരാണി കോഷ്ഠകാൽ നിർധാരിയ് ലിഖത | പ്രത്യേകമ് ഏക: അർക്ക: |

(8 × 1 = 8)

1-8 വരേ ചോദ്യങ്ങൾക്കു് ബ്രാക്കറ്റിൽ നിന്നും ശരിയായ ഉത്തരം തിരഞ്ഞെടുത്തു് എഴുതുക. 1 സ്കോർ വീതം.

1. നൈഷഢീയചരിതം നാമ മഹാകാവ്യം കേന വിരചിതം ഭവതി ?
(ശ്രീഹർഷേണ, കാലിദാസേന, ഭാസേന)
2. വർണവിവേചനവിഷയേ ദു:ഖിത: ക: ?
(രക്ഷിപുരൂഷ:, ഗാന്ധിജി, സിതഗാത്രാ:)
3. 'വിചിത്രരൂപോഽനുഗ്രഹ:' ഇതി പാഠഭാഗ: കസ്മാൽ ഉദ്ധൃത: ഭവതി ?
(നാരായണീയാൽ, നവഭാരതാൽ, ഗീതാജ്ജലിത:)
4. മൃച്ഛകടികേ നായക: ക: ?
(ചാരുദത്ത:, മൈത്രേയ:, ചന്ദ്രഗുപ്ത:)
5. നാട്യശാസ്ത്രം കേന വിരചിതം ഭവതി ?
(ഭാമഹേന, ഭരതമുനിനാ, വാമനേന)
6. കിരാതാർജുനീയം മഹാകാവ്യം കേന വിരചിതമ് ഭവതി ?
(ഭാരവിനാ, കാലിദാസേന, ശ്രീഹർഷേണ)
7. അർജുനസ്യ അഗ്നിപ്രവേശം ക: നിരൂഢവാന् ?
(ശ്രീകൃഷ്ണ:, ബ്രാഹ്മണ:, ലരരാം:)
8. കുചേല: കസ്യ സതീർത്ഥ: ഭവതി ?
(കൃഷ്ണസ്യ, ലരരാംസ്യ, സാൻഢീപനിമഹർഷേ:)

9-12 പ്രശ്നേഷു ത്രയാണാമു തുതരാണി ലിഖത । പ്രത്യേകസ്യ പ്രശ്നസ്യ ദ്വौ അङ्कौ ।

(3 × 2 = 6)

9-12 വരേ ചോദ്യങ്ങളിൽ ഏതെങ്കിലും മൂന്നെണ്ണത്തിന് ഉത്തരമെഴുതുക. 2 സ്കോർ വീതം.

9. ംകപദം ലിഖത ।

(ക) വൃതഃ ലബ്ധിഃ ।

(ഖ) ഗൃഹമു അശ്രയം यस്യ സഃ ।

10. പദച്ഛേദം ലിഖത ।

(ക) നഷ്ടാസ്തനൂജാഃ ।

(ഖ) പുനരപത്യമു ।

11. സന്ധത ।

(ക) ശോകാഗ്നിഃ + ന ।

(ഖ) വൈരമു + അപരമു ।

12. വിഗ്രഹവാക്യം ലിഖത ।

(ക) അനർഘഃ

(ഖ) ഭൂപതിഃ ।

13-16 പ്രശ്നേഷു ത്രയാണാമു തുതരാണി ലിഖത । പ്രത്യേകസ്യ പ്രശ്നസ്യ ത്രയഃ അङ्काഃ ।

(3 × 3 = 9)

13-16 വരേ ചോദ്യങ്ങളിൽ ഏതെങ്കിലും മൂന്നെണ്ണത്തിന് ഉത്തരമെഴുതുക. 3 സ്കോർ വീതം.

13. ംകസ്മിനു അഹനി മൃഗപോതം പശ്യതോഹരം ശൃഗാലം വീക്ഷ്യ ശ്വേതകേതുഃ അതീവ ദുഃഖിതഃ അഭവതു । തതഃ പ്രഭൃത്യസൌ നിദ്രാം ത്യക്ത്വാ സ്വജീവിതമു അനൈഷീതു । അജാനു പാലയितുं സഃ അതീവ തത്പരഃ അഭൂതു ।

ക്त्वान्तമു	ल्यबन्तमു	तुमुन्तन्तമു

14. सम्भाषणे रिक्तांशान् पूरयत ।

अध्यापकः – (कक्ष्यां प्रविशति)

विद्यार्थी – नमस्ते गुरो ।

अध्यापकः – _____ उपविशतु ।

विद्यार्थी – (उपविशति) हाम् उपविशामि ।

अध्यापकः – एकं प्रश्नं _____ । उत्तरं कथयतु । सन्तानगोपालं चम्पू कः विरचितवान् ?

विद्यार्थी – अहं कथयामि । _____ ।

15. आशयं पद्यं च योजयत ।

आशयाः	पद्यानि
(1) राजा रघुः सुवर्णराशिं कौत्साय अदात् ।	(1) निर्बन्धसज्जातरुषाऽर्थकार्श्यम् अचिन्तचित्वा गुरुणाहमुक्तः ॥ वित्तस्य विद्यापरिसंख्यया मे कोटीश्चतुर्दश चाहरेति ॥
(2) चतुर्दशकोटिः सुवर्णान् आहर्तुं गुरुः अवदत् ।	(2) तं भूपतिर्भासुरहेमराशिं लब्धं कुबेरादभियास्यमानात् । दिदेश कौत्साय समस्तमेव पादं सुमेरोरिव वज्रभिन्नम् ॥
(3) विश्वजित् नामके यागे राज्ञा रघुणा सर्वमपि धनं व्ययितम् ।	(3) तमध्वरे विश्वजिति क्षितीशं निश्शेषविश्राणित कोषजातम् । उपात्तविद्यो गुरुदक्षिणार्थी कौत्सः प्रपेदे वरतन्तुशिष्यः ॥

16. उदाहरणानुसारं पदच्छेदं लिखत ।

उदा : चेयम् – च + इयम् ।

नेदम् – _____ ।

उदा : तमपि – तम् + अपि ।

कमपि – _____ ।

उदा : तदेव – तत् + एव ।

विद्युदेव – _____ ।

17-20 ചതുർണ്ണ പ്രശ്നാനാമു് ഉത്തരാണി ലിഖത । പ്രത്യേകം ചതുര: അങ്ക: ।

(4 × 4 = 16)

17-20 വരെ ചോദ്യങ്ങളിൽ ഏതെങ്കിലും നാലെണ്ണത്തിന് ഉത്തരമെഴുതുക. 4 സ്കോർ വീതം.

17. പ്രദത്തം ഗദ്യഭാഗം മലയാലഭാഷയാ അംഗലഭാഷയാ വാ അനുവദത ।

भारविः सिंहविष्णुरिति नृपस्य आश्रितः आसीत् । तस्य जनकः श्रीधरः माता सुशीला पत्नी रसिका च ।
किरातुर्जिनीयम् इत्येकेन काव्येनैव सः विश्वविख्यातः बभूव । सर्गाणामन्ते लक्ष्मीपदप्रयोगात्
लक्ष्मीपदलाञ्छनः इति बहुमतिः लब्धा ।

18. പ്രदത്തं ശ്ലोकം പഠിത്വാ ഗദ്യക്രമം पूरयत ।

तत्प्रभूय सुदृढास्तु भवन्तो
व्यग्रतां दधतु पिण्डितयूथाः ।
अक्रमावसितये निजनिघ्नाः
प्रत्यवायभिदुराश्च भवन्तु ॥
तत् _____ सुदृढाः तु भवन्तः _____ दधतु पिण्डितयूथाः अक्रमावसितये _____
प्रत्यवायभिदुराः च _____ ।

19. അധരേഖാङ്കിതപदानാं स्थाने समानार्थकपदानि उपयुज्य खण्डिकां पुनर्लिखत ।

(പ്രാതഃ, നിയോജിതാഃ കഥാ, പ്രാപ്യ)

प्रभाते यात्रां कर्तुमुत्सुकस्य रघोः पुरतः भण्डागारे नियुक्ताः अधिकारिणः आगत्य, सविस्मयं 'भण्डागारे
आकाशतः सुवर्णमयी वृष्टिरपतत्' इति वृत्तान्तम् अकथयन् ।

20. सूचनानुसारं रसपद्धतिमधिकृत्य एकां टिप्पणीं लिखत ।

सूचना : ● भरतमुनिः
● रससूत्रम्
● नाट्यशास्त्रम् ।

21-24 പ്രശ്നേഷു ത്രയാണാം उत्तराणि लिखत । प्रत्येकस्य प्रश्नस्य पञ्च अङ्काः ।

(3 × 5 = 15)

21-24 വരെ ചോദ്യങ്ങളിൽ ഏതെങ്കിലും മൂന്നെണ്ണത്തിന് ഉത്തരമെഴുതുക. 5 സ്കോർ വീതം.

21. प्रदत्तं श्लोकं पठित्वा प्रश्नानामुत्तराणि लिखत ।

त्रपाजुषोऽस्मात् पृथुकं बलादथ
प्रगृह्य मुष्टौ सकृदाशिते त्वया ।
कृतं कृतं नन्वियतेति सम्भ्रमात्
रमा किलोपेत्य करं रुरोध ते ॥

- (1) रमा का भवति ?
- (2) बलादथ – पदच्छेदं कुरुत ।
- (3) दत्तश्लोकस्य आशयं लिखत ।

22. यथोचितं योजयत ।

कालिदासः	भारविः
अलङ्कारपद्धतिः	मुतुकुलंश्रीधरः
शक्तिं देहि	एन् गोपालपिल्लाः
नवभारतम्	भामहः
लक्ष्मीपदलाञ्छनः	रघुवंशम्

23. सूचनानुसारं पद्यं व्याख्यात ।

सूचनाः ● अन्वयः

● आशयः च

यत्र विनिर्भयमुदयति हृदयं

यत्रोदात्तो मुर्धोदेति ।

यत्र प्रसरति परितो ज्ञानं

परमं स्वातन्त्र्यं विदधानम् ॥

24. प्रदत्तं गद्यभागं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

अथैकदा मधुमासदिवसेषु अम्बया सममिदमच्छोदं सरः स्नातुमभ्यागमम् । तत्तन्मनोहरीद्वेशदर्शन-
लोभाक्षिप्तहृदया तत्र तत्र सखीजनेन सह व्यचरम् । एकस्मिन् प्रदेशे झटिति वनानिलेनोपनीतम्
अभिभूतान्यपरिमलम् अनाघ्रातपूर्वं कुसुमगन्धमभ्यजिघ्रम् ।

- (1) महाश्वेता कया समम् अच्छोदं सरः अगमत् ।
- (2) महाश्वेता किमर्थं सरः अगमत् ?
- (3) अथैकदा – इत्यस्य पदच्छेदः कः ?
- (4) का अनाघ्रातपूर्वं कुसुमगन्धमभ्यजिघ्रत् ?

25-28 प्रश्नेषु त्रयाणाम् उत्तरं लिखत । प्रत्येकं षट् अङ्काः ।

(3 × 6 = 18)

25-28 വരേ ചോദ്യങ്ങളിൽ ഏതെങ്കിലും മൂന്നെണ്ണത്തിന് ഉത്തരമെഴുതുക. 6 സ്കോർ വീതം.

25. अध प्रदत्तं पद्यं पठित्वा सूचनानुसारम् आस्वादनटीकां लिखत ।

समाप्तविद्येन मया महर्षिः

विज्ञापितोऽभूद् गुरुदक्षिणायै ।

समे चिरायास्खलितोपचारां

तां भक्तिमेवागणयत्पुरस्तात् ॥

सूचना : आमुखम् ।

आशयः ।

आस्वादनम् ।

26. अधोनिर्दिष्टान् कथास्तम्भान् पाठभागानुसारं क्रमीकुरुत ।

- शृंगालं वीक्ष्य श्वेतकेतुः अतीव खिन्नः अवर्तत ।
- गच्छता कालेन अजाः तिस्रः सन्ततीः प्रासूत ।
- सः निद्रां परित्यज्य अजपालनेनैव स्वजीवितम् अनैषीत् ।
- गुरुकुलम् उपगम्य श्वेतकेतुः अतीतं सर्वं वृत्तान्तं गुरुम् अश्रावयत् ।
- एतौ आदाय वनं याहि ।
- यदा अजानां संख्या सहस्रतमम् उपेक्ष्यति तदा प्रत्यागच्छ । इति ।
- अजानां संख्या सहस्राधिकं जातम् ।

27. सूचनानुसारं पुण्डरीक - महाश्वेतयोः समागममधिकृत्य लघूपन्यासं लिखत ।

- सूचना :
- कादम्बरी ।
 - अच्छोदसरः ।
 - बाणभट्टः ।
 - स्नानाय आगमनम् ।
 - पारिजातपरिमलः ।
 - पुण्डरीकदर्शनम् ।

28. प्रदत्तं गद्यभागं संगृह्य लिखत ।

अनासक्तिमार्गे स्थित्वा निरहङ्कारी कुचेलः श्रेयः प्रेयश्च अवाप । अहङ्कारयुक्तः अर्जुनः तु स्वयं नाशाभिमुखं गच्छतीति ज्ञात्वा कृष्णः तस्य अहङ्कारस्य उन्मूलनाशं कर्तुम् उद्युक्तः । पुनः अर्जुनः निर्मलमानसः सन् जीवितविजयं प्राप्नोति । तदेव सन्तानगोपालनामकस्य चम्पूकाव्यस्य सारः ।

भगवान् श्रीकृष्णः भूमिपालने श्रद्धालुः कारुण्यवान् लोकाय ऐश्वर्यं दत्त्वा द्वारकां बभार । तदा अखिलाः जनाः सन्तुष्टाः वीर्यवन्तः च आसन् । धरित्रीभरणविनिद्रे भूरिकारुण्यभद्रे वासुभद्रे विहितभुवनभद्रे सति द्वारकायाम् अखिलजनाः हृष्टपुष्टाः बभूवुः ।

29-30 प्रश्नयोः एकस्य उत्तरं लिखत । अष्टौ अङ्काः ।

(1 × 8 = 8)

29-30 ചരത ഒരു ചോദ്യത്തിന് ഉത്തരമെഴുതുക. 8 സ്കോർ.

29. सूचनानुसारं बृहत्त्रयीं तत्कर्तुन् च अधिकृत्य उपन्यासं लिखत ।

- सूचना :
● श्रीहर्षः	● नैषधम्	● आनन्दपदलाञ्छनः ।
● माघः	● शिशुपालवधम्	● घण्डामाघः
● भारविः	● किरातार्जुनीयम्	● छत्रभारविः

30. सूचनानुसारं कुचेल-कृष्ण समागमं स्ववाक्यैः लिखत ।

- सूचना :
● सान्दीपनिमहर्षेः आश्रमः ।	● नारायण भट्टपादः ।
● नारायणीयम्	● दारिद्र्यं
● भार्यायाः वचनम्	● कृष्णदर्शनाय गमनम्
● पृथुकभाण्डम्	● पृथुकभोजनम्
● रुग्मिणीकृतनिरोधनम् ।	